

Välkommen!

Diagnos- och erfarenhetsgrupp
Tillfälle 3

Förra tillfället: Sinnesintryck – perception

Sammanhang och detaljer – central koherens

Film

Central Koherens

Habilitering & Hälsa

Sammanhang och detaljer –
central koherens

- Central koherens – att uppfatta helheten utifrån de detaljer som är viktigast för sammanhanget
- Personer med autism är ofta mer uppmärksamma på detaljer än på hela sammanhanget.
- Svag central koherens - Det är svårt att veta vad som är viktigt för andra.
- Fördröjd bearbetning av sinnesintrycken - för vissa tar det timmar, dagar och ibland månader innan sammanhanget blir tydligt.

Habilitering & Hälsa

Sammanhang och detaljer –
central koherens

- Central koherens behövs också för att se en röd tråd, i t.ex. samtal, böcker eller filmer.
- Central koherens behövs för att avgränsa uppgifter och relatera till instruktioner i flera led. Exempelvis: Vad innebär det att städa?
- Med svag central koherens blir världen ofta mer fragmentarisk och kan därför bli svårare att förstå.

Habilitering & Hälsa

Upptagen av detaljer

Bygga en helhet av detaljer kostar energi och kräver fokus

Habilitering & Hälsa

VERMA V RMLANDSREGIONEN

Informationsprocessen

Ta in information genom sinnena

Bearbeta, minnas, planera

Utföra

Svårt att filtrera och sortera de sinnesintryck som kommer in.

Många detaljer att ta hänsyn till när man bearbetar materialet.

Svårt att sammanfatta.

Svårt att gå vidare till nya situationer när man bearbetar intryck från en tidigare situation

Habilitering & Hälsa

VERMA V RMLANDSREGIONEN

Fördelar med detaljseende

Exempel på arbeten som kräver stor nogrannhet:

- Korrekturläsning
- Matematiker
- Grafisk design
- Forskare
- Arkitekt

- Programmering
- Trädgårdsarbete
- Kompositör
- Brottsp tsutredning
- Egna exempel

Habilitering & Hälsa

VERMA V RMLANDSREGIONEN

Diskussionsfrågor

- För- och nackdelar med detaljseende?
- Inom vilka områden har man användning av detaljseende?
- Har ni något specialintresse eller fokusområde?
- Läger man märke till mer detaljer om något intresserar en?

Exempel och strategier inom områden som ställer krav på central koherens - sammanhangsförståelse

- Sammanfatta bok eller film
 - Sök efter förlaga på nätet, använd den som den är eller som mall.
- Berätta om och sammanfatta en händelse för någon annan
 - Fråga vad de vill veta om händelsen och besvara de frågor du får.
- Planera in vila innan eller efter situationer som kommer att innebära många sinnesintryck

Exempel och strategier för att hantera socialt samspel

- Blir du osäker på något när du samtalar? Om det är viktigt för dig, fråga. Om det inte är viktigt för dig, släpp det.
- Vid myndighetskontakter – Förbered vad du vill prata om inför mötet, ha med en person som du är trygg med, be om en skriftlig sammanfattning av mötet.
- Sociala regler på arbetsplatsen – Observera och analysera olika situationer, fråga mentor, handledare eller arbetskamrater om du undrar över något.

Exempel och strategier för att planera och organisera

- För att avgränsa instruktioner – Be någon förtydliga dem, be om dem skriftligt och eventuellt i punktform.
- Bedöma vad som är viktigt när man studerar – Be om hjälp av mentor eller en kamrat, läs sammanfattningar, titta på gamla prov
- När man ska fatta beslut – Gör en lista över de fakta som är viktiga för dig och i vilken ordning de är viktiga. Jämför de olika alternativen.

Diskussionsfrågor

- Är ni alltför noggranna?
Vilka strategier har ni för att komma vidare?
- Har ni svårt för att uttrycka er kortfattat?
Vilka strategier använder ni för att göra er förstådda?
- Har någon en sammanhangstolk ex. en mentor/handledare på jobbet, i skolan eller i privatlivet?

Sammanfattning av dagens tillfälle:

Sammanhang och detaljer – central koherens

Nästa tillfälle:
Målinriktat beteende
– *exekutiva funktioner*

